

Finansrapport Kvam herad

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2017 1 januar til 31 desember

(Rapportdato 31. desember, utskrevet 5. januar 2018)

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartoversikt lån**
- Side 15: Motpartoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**
- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publikasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

Nøkkeltall	31.12.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 1 052 758 424	Kr. 979 601 085	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	2,75 ÅR	2,55 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	1,95 %	2,09 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	5,49 ÅR	5,52 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

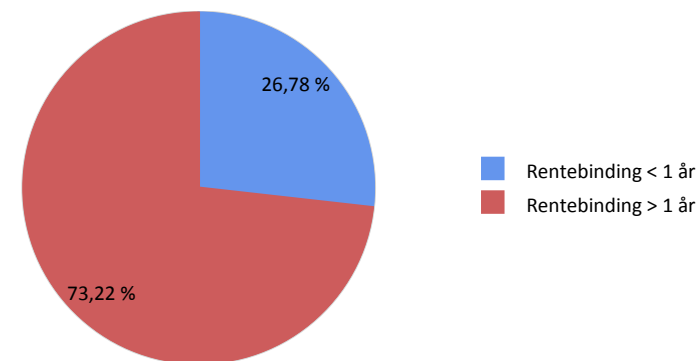
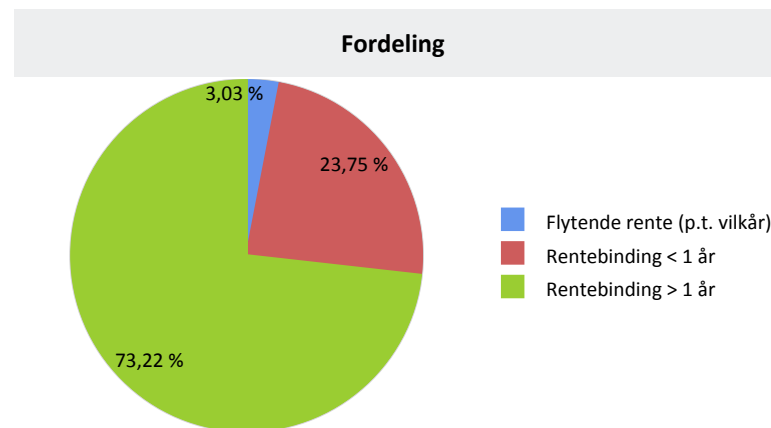
Oppsummering og nøkkeltall - del II

Nøkkeltall	31.12.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	0,00 %	0,00 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	26,78 %	34,56 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	14,25 %	30,87 %	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 2 819 334	Kr. 3 385 968	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	770 824 992	73,22 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	250 000 000	23,75 %
Sum rentebinding	1 020 824 992	96,97 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	31 933 432	3,03 %
SUM	1 052 758 424	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	770 824 992	73,22 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	281 933 432	26,78 %
SUM	1 052 758 424	100,00 %



Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Innhente minst 2 konkurrerende tilbud ved refinansieringer og låneoptak	OK	
Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre forfall/renteregulering. Gjennomsnittlig kapitalbinding skal til en hver tid være over 3 ÅR.	OK	
Størrelse på enkeltlån, ingen enkeltlån skal utgjøre uforholdsmessig stor andel av total lånegjeld	OK	
Rapportering i henhold til gjeldende reglement og forskrift	OK	
Fordeling av låneoptak på flere långivere	OK	
Nye låneoptak tatt opp i tråd med reglene i Kommuneleien § 50	OK	

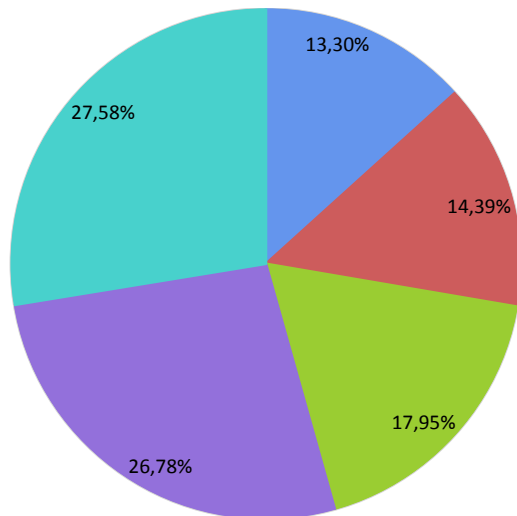
Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentar kun dersom det er avvik fra finansreglement.

Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

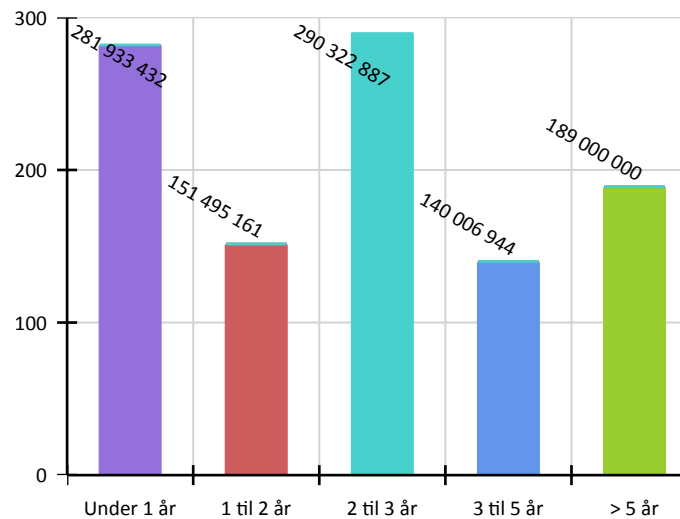
Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	281 933 432	0,46	26,78%	26,78%	kr 2 819 334
1 til 2 år	151 495 161	1,37	14,39%	41,17%	kr 4 334 286
2 til 3 år	290 322 887	2,49	27,58%	68,75%	kr 7 237 515
3 til 5 år	140 006 944	4,81	13,30%	82,05%	kr 8 637 584
> 5 år	189 000 000	6,14	17,95%	100,00%	kr 10 527 584
SUM	1 052 758 424	2,75	100,00%		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

3 til 5 år 1 til 2 år > 5 år Under 1 år 2 til 3 år



Rentebindingsintervall i NOK



Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Portefølj med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Portefølj med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	150 000 000	0,27	14,25%
1 til 2 år	110 916 663	1,19	10,54%
2 til 3 år	284 000 000	2,48	26,98%
3 til 5 år	137 589 260	4,83	13,07%
>5 år	370 252 501	11,43	35,17%
SUM	1 052 758 424	5,49	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

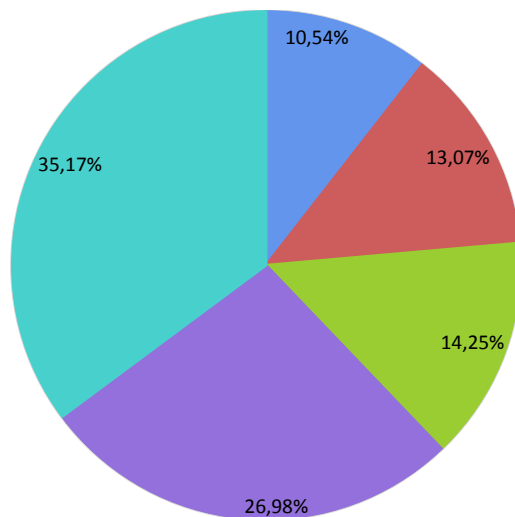
Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

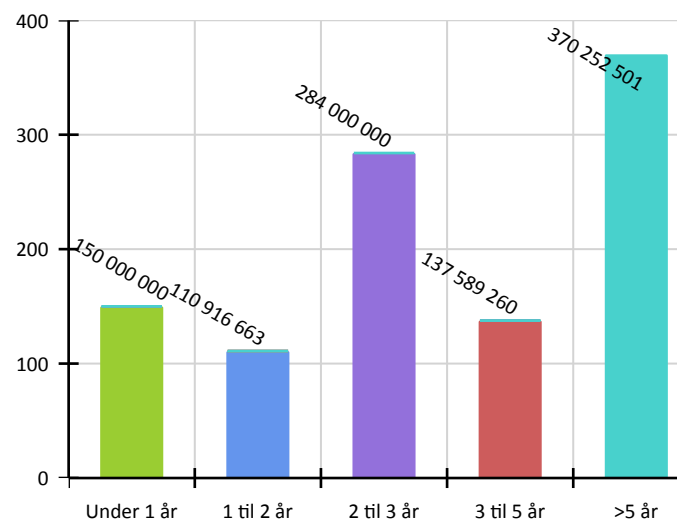
Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

Forfallsintervall i % av porteføljen

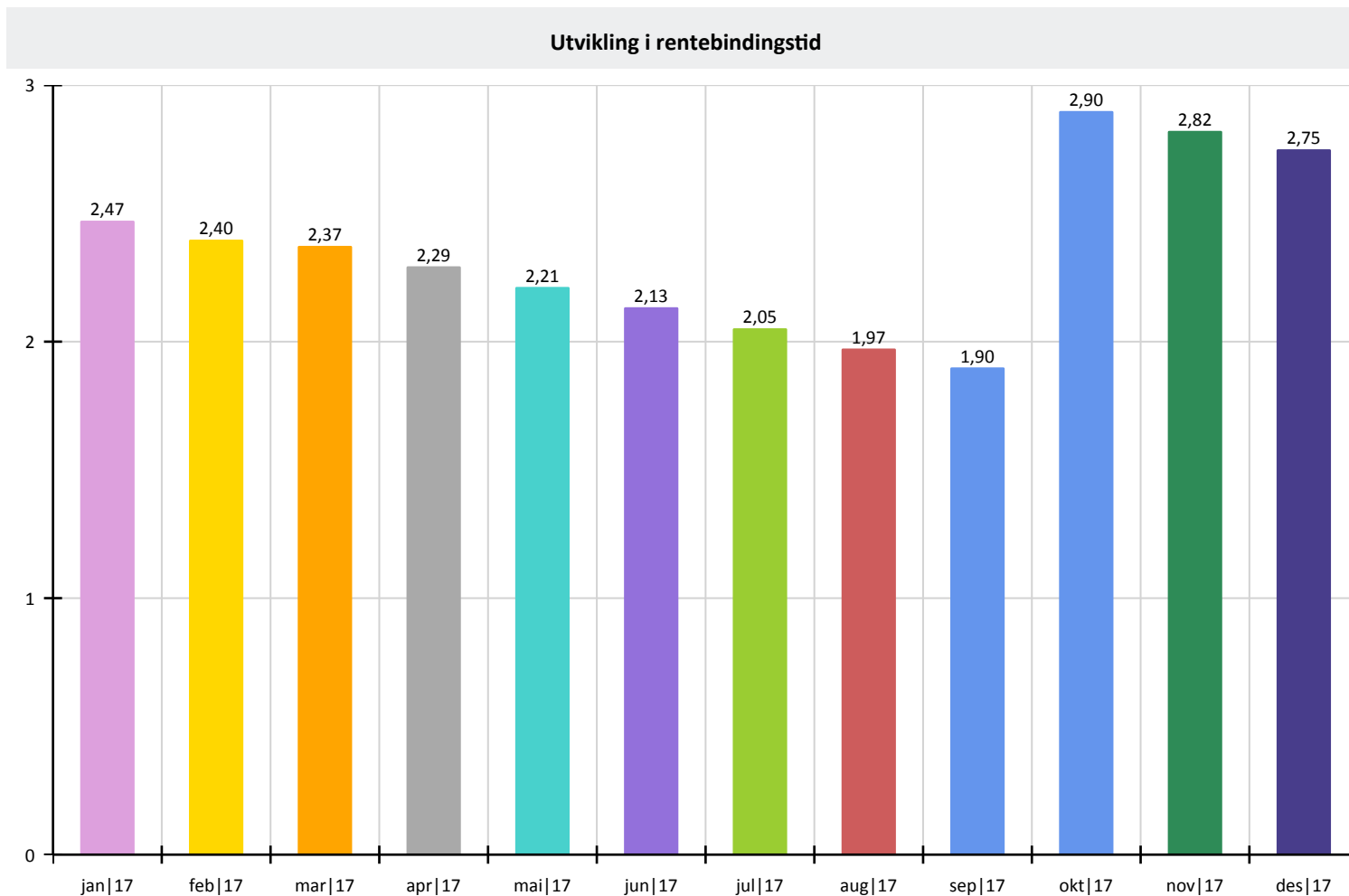
1 til 2 år 3 til 5 år Under 1 år 2 til 3 år >5 år



Forfallsintervall i NOK



Utvikling i rentebindingstid



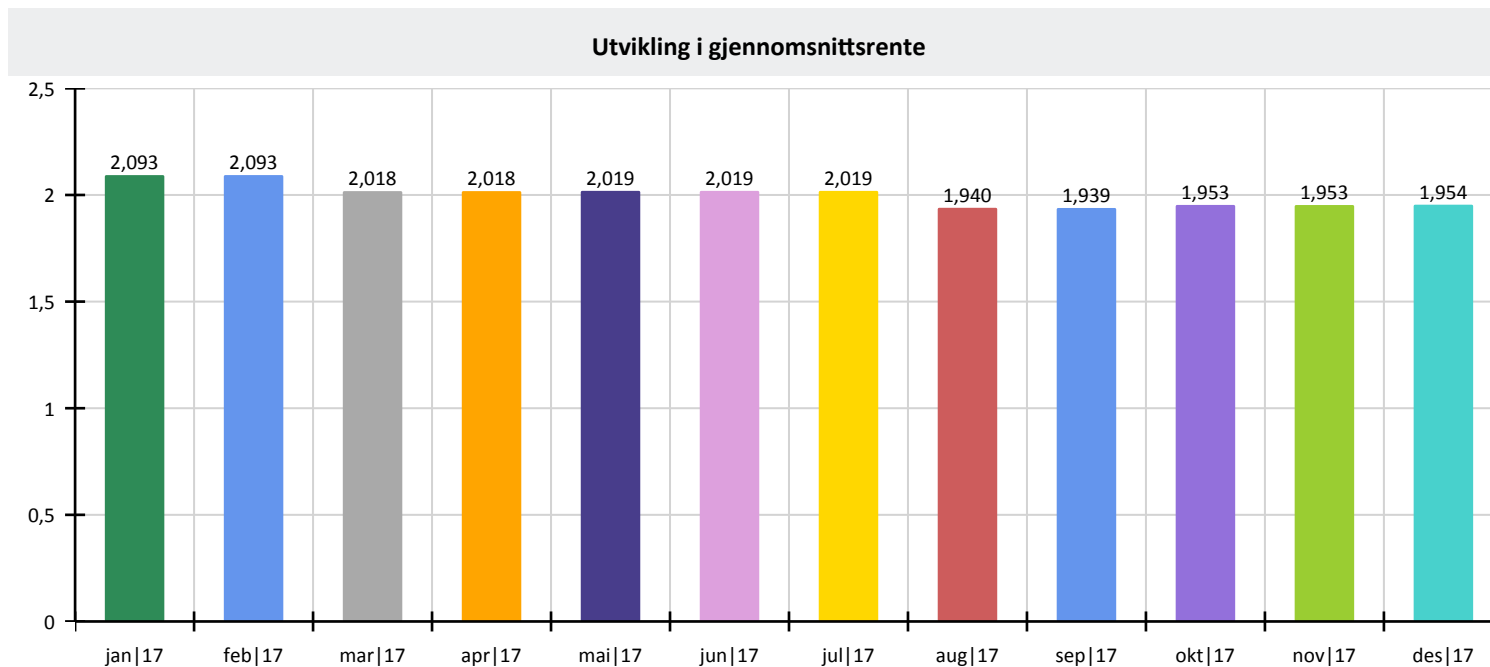
Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente



Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

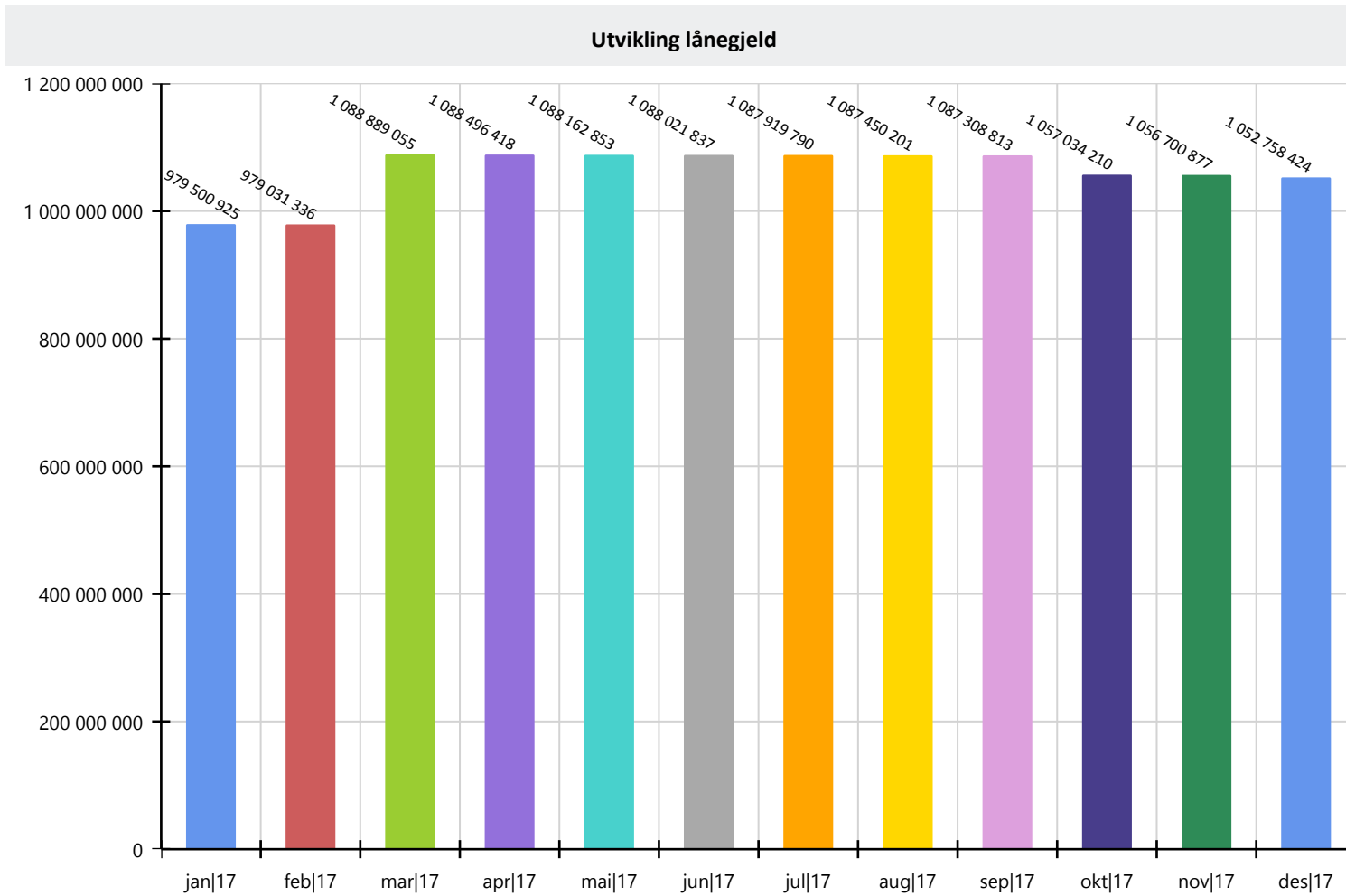
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,95 %	1,50 %	0,50 %	1,00 %	1,06 %	1,07 %	1,61 %	1,97 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld



Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre akse angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

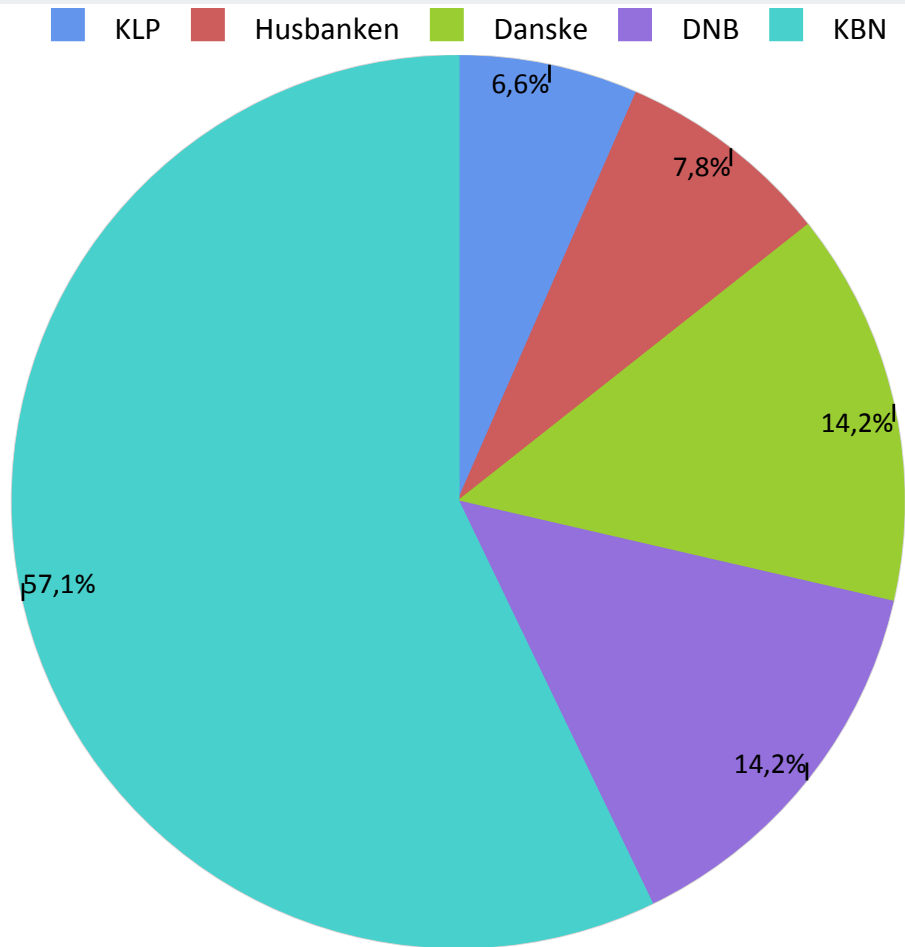
Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
KBN	09.03.2017	110 000 000	1,507	11.03.2019	20170171	
KBN	17.03.2017	164 000 000	1,166	30.10.2017	20170201	
KLP	22.08.2017	55 000 000	1,500	30.10.2017	8317.52.72022.B	
Husbanken	01.09.2017	999 996	1,581	01.08.2020	13542663.B	
KBN	30.10.2017	134 000 000	1,518	30.10.2020	20170550	
KBN	30.10.2017	137 000 000	1,923	31.10.2022	20170551	

Forfall og rentereguleringer i perioden

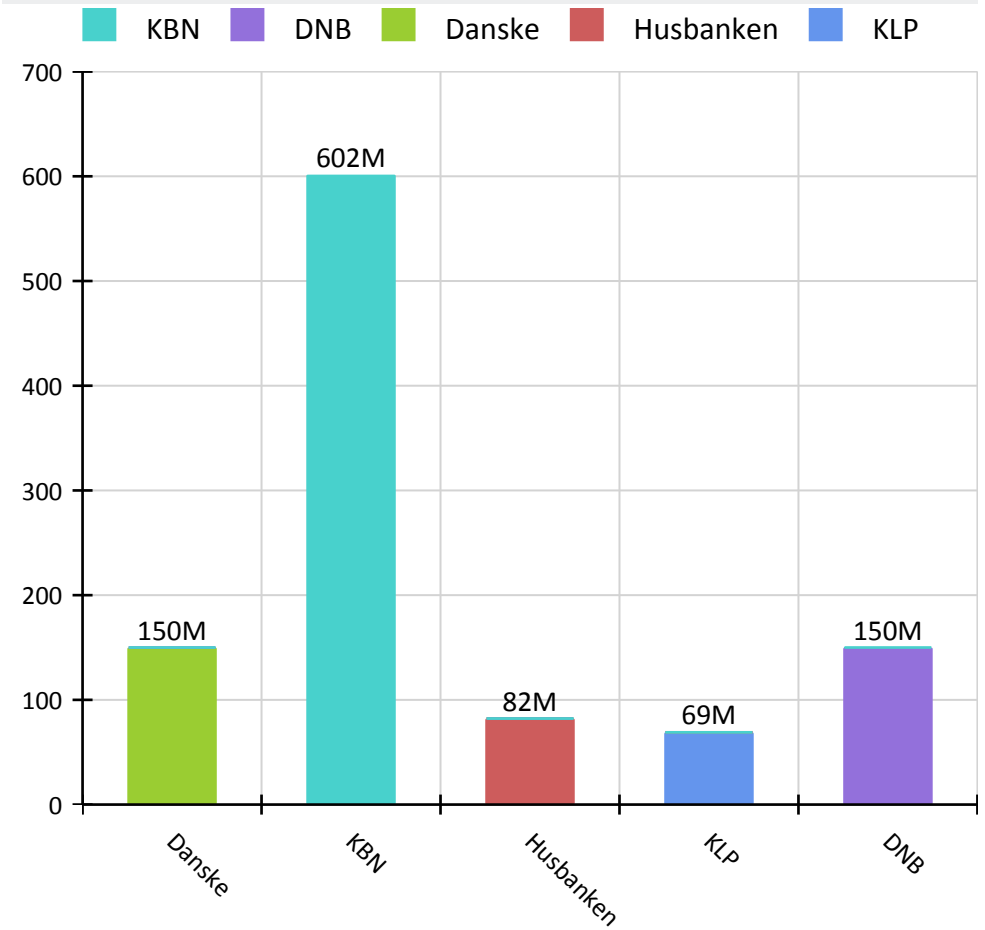
Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
DNB	18.03.2016	164 000 000	1,280	17.03.2017	NO0010760119	
Husbanken	01.09.2015	118 300	1,564	01.04.2017	13945068.F	
KLP	22.08.2012	55 000 000	3,060	22.08.2017	8317.52.72022	
Husbanken	02.11.2009	999 996	1,887	01.09.2017	13542663	
KBN	17.03.2017	164 000 000	1,166	30.10.2017	20170201	
KLP	22.08.2017	55 000 000	1,500	30.10.2017	8317.52.72022.B	
KLP	28.10.2013	82 000 000	2,880	30.10.2017	8317.53.14906	

Motpartsoversikt lån

Motpartsoversikt i prosent

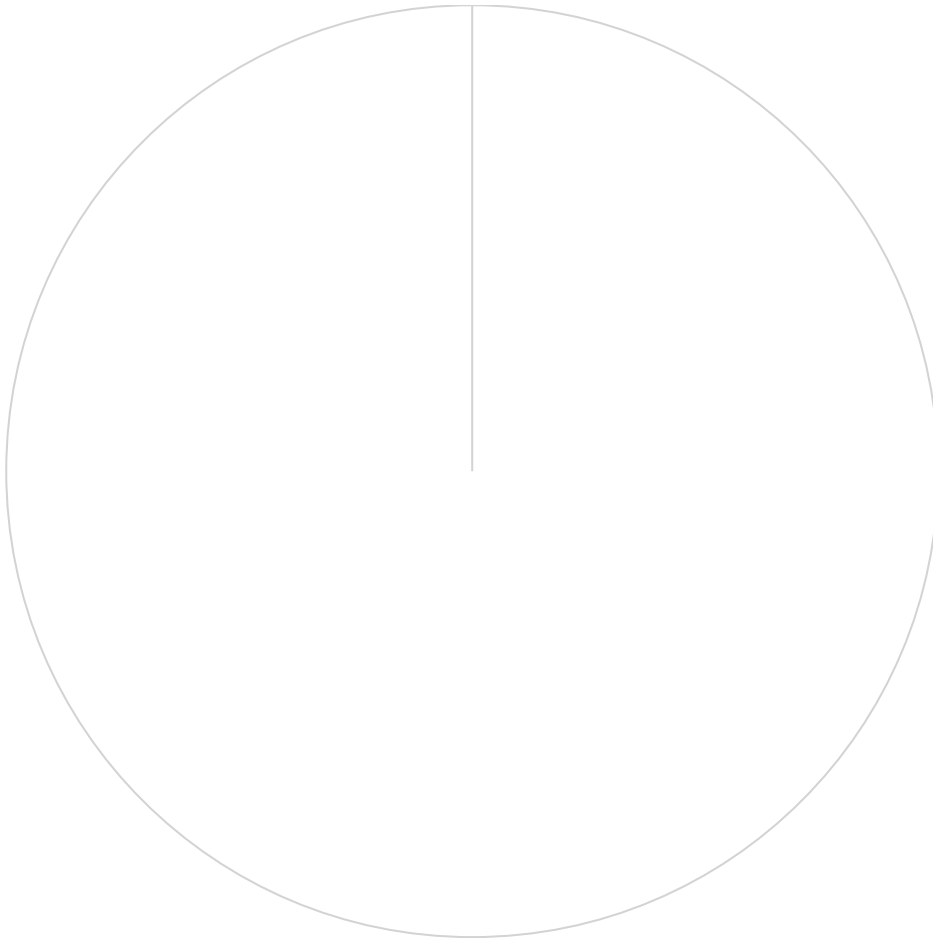


Motpartsoversikt i NOK

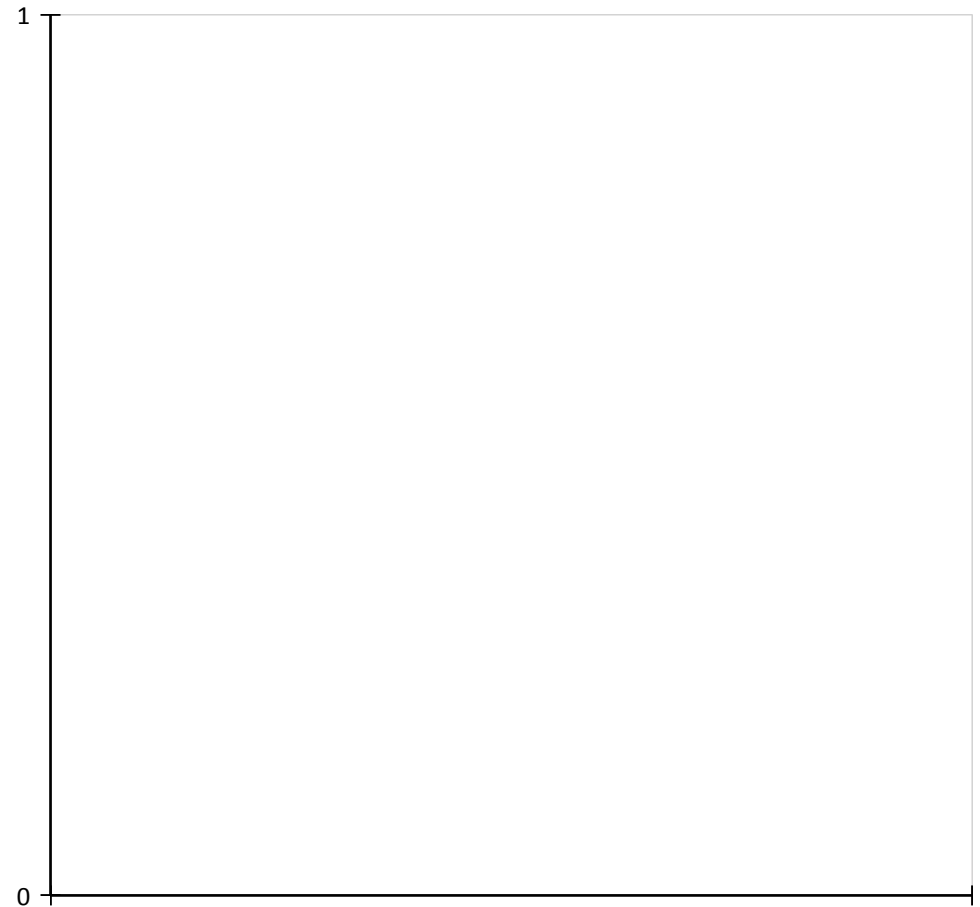


Motpartsoversikt rentebytteavtaler

Motpartsoversikt i prosent



Motpartsoversikt i NOK



Dersom siden er tom, betyr det at kommunen ikke har aktive renteswapper.

Markedskommentar

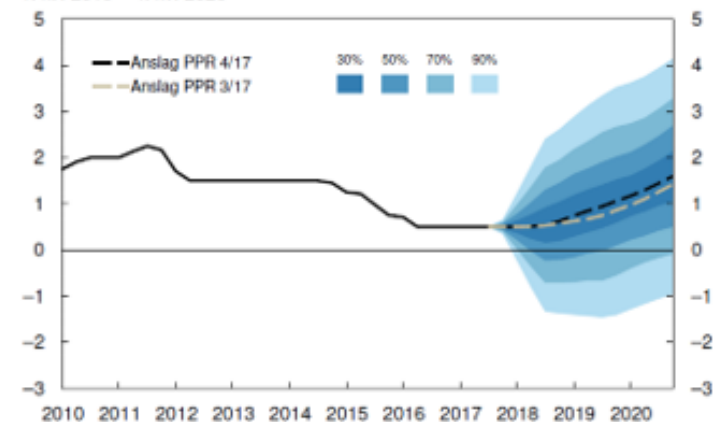
Norges Banks hovedstyre besluttet på møtet 13. desember å holde styringsrenten uendret på 0,50 prosent. Slik hovedstyret nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten bli liggende på dagens nivå den nærmeste tiden. Risikobildet er samlet sett vurdert til å være balansert. Det er usikkerhet om kronekursutviklingen fremover. Kronen har svekket seg til tross for at oljeprisen har økt og rentedifferansen mot handelspartnerne er lite endret. Korreksjonen i boligmarkedet kan bli større enn lagt til grunn. Dette kan gi et mer markert fall i boliginvesteringene og dempe konsumveksten. På den annen side kan utviklingen i den registrerte arbeidsledigheten tyde på at arbeidsmarkedet strammer seg raskere til enn anslått i pengepolitisk rapport nr. 3/17. Prognosen for styringsrenten ligger på 0,5 prosent frem til høsten neste år og øker deretter gradvis til omkring 1,5 prosent i 2020. Prognosen tilsier en noe tidligere renteøkning enn i forrige rapport. Videre rentekutt anses nå som svært lite sannsynlig. Sterkere vekst ute, høyere oljepris og svakere krone bidrar til å løfte rentebanen. Lavere prisvekst enn ventet trekker rentebanen ned. Det er mye som tyder på at vi står ovenfor en periode med renteøkninger både i Norge og internasjonalt. USA har allerede hevet renten 5 ganger de siste 2 årene, og det ventes en ny renteheving i mars 2018 (70 % sannsynlighet). FED har også oppjustert veksten for amerikansk økonomi og signaliserer nå 7 nye renteøkninger på hver 0,25 % innen utgangen av 2020. Tilsvarende signaliserer ECB renteøkninger fra tidlig 2019 (markedsprisingen indikerer at renten vil heves tidligst våren 2019) og Riksbanken fra september 2018. Det bør nevnes at det til en viss grad er stigende inflasjon og vekst internasjonalt, og at retningen har snudd til en stigende trend. Veksten globalt ligger nå litt over historisk gjennomsnitt, vekstmomentumet er bredt basert og både 2017 og 2018 ser nå ut til å bli gode år. Globale tillitsindikatorer er også på høye nivåer sammenlignet med de siste 10 årene. Det blir imidlertid interessant å se hvordan markedet reagerer på høyere renter (og tilbaketrekning av kvantitative lettelsler), og om dette eventuelt vil påvirke veksten fremover. Blant annet IMF peker på at dersom en normalisering av den globale pengepolitikken går for langsomt, kan dette gi økt risiko for at ubalanser bygger seg opp og fare for en større korreksjon senere. På litt lengre sikt er det nærliggende å tro at en gradvis strammere finans- og pengepolitikk vil dempe den økonomiske veksten fremover. Neste rentebeslutning fra Norges Bank offentliggjøres 25. januar. Det gjentas i pengepolitisk rapport 4/17 at usikkerheten om virkningene av pengepolitikken taler for å gå varsomt frem i rentesettingen, også når det blir aktuelt å heve styringsrenten (jfr. Norges Banks kriterier for en god rentebane, «robusthet»). En brå og rask økning i de norske kortrentene (NIBOR) er derfor vanskelig å se for seg.

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av året på anslagsvis 1,50 %, 1,85 %, 2,25 % og 2,50 % for 3, 5, 7 og 10 års løpetider. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente, her vurdert på bakgrunn av våre anslag på budsjettrenter (anslag på korte renter i neste 4 års periode) fra august. Selv om vi ikke forventer en rask økning i kortrentene, vil vi, dersom oppturen nasjonalt og internasjonalt fortsetter få en brattere rentekurve (større forskjell mellom korte og lange renter). Isolert sett taler dette for å ikke utsette rentebindinger på den renteeksponerte delen av porteføljen. Usikkerheten rundt det norske boligmarkedet og virkningen av renteøkningene internasjonalt, taler likevel for at rentebindingene bør gjøres gradvis og ved behov.

Når det gjelder kortere rentebindinger anbefales 12 måneder sertifikat. Både Nibormargin og kredittmargin er nå kommet kraftig ned sammenlignet med siste 12 måneder, kombinert med en uendret eller stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte sertifikater fremfor å binde renten i 12 måneder i området rundt 1,00 – 1,05 prosent. Minner om at vi senhøsten 2016 hadde korte sertifikatrenter opp mot 1,60 %, også da med styringsrente på 0,50 prosent. Det bør vurderes lengre FRN obligasjoner (obligasjonslån med flytende rente og fast margin mot NIBOR i hele løpetiden) fremfor helt korte sertifikater. Ved utgangen av desember kunne en gjøre 2 års FRN obligasjoner med betingelser 3 måneders NIBOR + 0,25 % (se figur, tilsvarende margin for 3 MND sertifikat er omtrent lik), dette gir en nominell flytende rente på 1,10 % i første 3 måneders perioden. Til sammenligning er prisen på 6 måneders sertifikat for kommuner på ca. 1,00 %. Lave nominelle renter og lengre finansiering (kapitalbinding) er gunstig for sektoren.

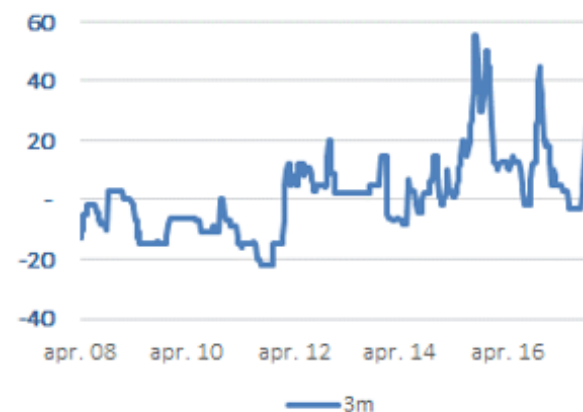
Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Bloomberg / DNB Markets / SSB, 31. desember 2017

Figur 1.1a Styringsrenten med usikkerhetsvitte¹⁾. Prosent, 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾



1) Usikkerhetsvitte er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Usikkerhetsvitte for styringsrenten tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 4. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).
Kilde: Norges Bank

Utvikling 3MND sertifikat, margin mot 3MND nibor



Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjøringsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjøringsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenske på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Gjeldsbrevlån									
Lån	20040073	KBN	589 260	-21 777	1,500	0,000	1,500	8 839	0,06 %
Lån	20080068.C	KBN	100 000 000	-1 073 025	1,539	0,000	1,539	1 539 000	9,50 %
Lån	20160504	KBN	120 000 000	-422 933	2,080	0,000	2,080	2 496 000	11,40 %
Lån	20170171	KBN	110 000 000	-1 326 160	1,507	0,000	1,507	1 657 700	10,45 %
Lån	8317.53.46069	KLP	69 000 000	-683 963	3,050	0,000	3,050	2 104 500	6,55 %
			399 589 260	-3 527 858				7 806 039	37,96 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Innlån									
Lån	13542663.B	Husbanken	916 663	-2 422	1,581	0,000	1,581	14 492	0,09 %
			916 663	-2 422				14 492	0,09 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Startlån									
Lån	13560979.20	Husbanken	3 750 000	-14 871	1,584	0,000	1,584	59 400	0,36 %
Lån	13560084	Husbanken	8 620 688	-34 186	1,584	0,000	1,584	136 552	0,82 %
Lån	13551919	Husbanken	2 500 000	-7 708	3,700	0,000	3,700	92 500	0,24 %
Lån	13550234	Husbanken	3 822 887	-34 969	3,700	0,000	3,700	141 447	0,36 %
Lån	13547281	Husbanken	3 006 944	-16 949	2,280	0,000	2,280	68 558	0,29 %
Lån	13561691.10	Husbanken	5 000 000	-33 329	1,584	0,000	1,584	79 200	0,47 %
Lån	13555026.B	Husbanken	5 227 256	-13 812	1,581	0,000	1,581	82 643	0,50 %
Lån	13559304.10.B	Husbanken	7 829 565	-10 513	1,581	0,000	1,581	123 785	0,74 %
Lån	13560979.10.B	Husbanken	15 000 000	-51 795	1,385	0,000	1,385	207 750	1,42 %
Lån	13563069.10.B	Husbanken	16 900 000	-19 879	1,385	0,000	1,385	234 065	1,61 %
Lån	13564079.10.B	Husbanken	9 595 161	-22 210	1,385	0,000	1,385	132 893	0,91 %
			81 252 501	-260 222				1 358 793	7,72 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Kommunalbanken									
Lån	20170550	KBN	134 000 000	-344 670	1,518	0,000	1,518	2 034 120	12,73 %
Lån	20170551	KBN	137 000 000	-446 403	1,923	0,000	1,923	2 634 510	13,01 %
			271 000 000	-791 073				4 668 630	25,74 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Verdipapirmarkedet									
Lån	NO0010674625	Danske	150 000 000	-3 121 125	2,870	0,000	2,870	4 305 000	14,25 %
Lån	NO0010732027	DNB	150 000 000	-2 005 292	1,615	0,000	1,615	2 422 500	14,25 %
			300 000 000	-5 126 417				6 727 500	28,50 %
		Total:	1 052 758 424	-9 707 991				20 575 455	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Gjeldsbrevlån						
Kvam - KBN - Lån flyt - PT	20040073	15.02.2025	589 260	0,06 %	1,500	
Kvam - KBN - Fast 3 ÅR - 20.11.18	20080068.C	20.04.2038	100 000 000	9,50 %	1,539	20.11.2018
Kvam - KBN - Fast 7ÅR - 30.10.23	20160504	30.10.2023	120 000 000	11,40 %	2,080	30.10.2023
Kvam - KBN - Fast 2ÅR - 11.03.19	20170171	11.03.2019	110 000 000	10,45 %	1,507	11.03.2019
Kvam - KLP - Fast 10ÅR - 3,05% - 02.09.24	8317.53.46069	02.09.2024	69 000 000	6,55 %	3,050	02.09.2024

399 589 260 37,96 % 1,954

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken - Innlån						
Kvam - HB - Innlån	13542663.B	01.08.2020	916 663	0,09 %	1,581	

916 663 0,09 % 1,581

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken - Startlån						
Kvam - HB - Startlån	13560979.20	01.10.2043	3 750 000	0,36 %	1,584	
Kvam - HB - Startlån	13560084	01.10.2042	8 620 688	0,82 %	1,584	
Kvam - HB - Startlån	13551919	01.06.2030	2 500 000	0,24 %	3,700	01.01.2021
Kvam - HB - Startlån	13550234	01.07.2034	3 822 887	0,36 %	3,700	01.01.2021
Kvam - HB - Startlån	13547281	01.07.2028	3 006 944	0,29 %	2,280	01.09.2022
Kvam - HB - Startlån	13561691.10	01.02.2045	5 000 000	0,47 %	1,584	
Kvam - HB - Flytende	13555026.B	01.05.2029	5 227 256	0,50 %	1,581	
Kvam - HB - Startlån	13559304.10.B	01.03.2036	7 829 565	0,74 %	1,581	
Kvam - HB - Startlån	13560979.10.B	01.10.2043	15 000 000	1,42 %	1,385	01.12.2019
Kvam - HB - Startlån	13563069.10.B	01.06.2045	16 900 000	1,61 %	1,385	01.12.2019
Kvam - HB - Startlån	13564079.10.B	01.05.2046	9 595 161	0,91 %	1,385	01.12.2019

81 252 501 7,72 % 1,672

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Kommunalbanken						
Kvam - KBN - Fastrente 3år 30.10.2020	20170550	30.10.2020	134 000 000	12,73 %	1,518	30.10.2020
Kvam - KBN - Fastrente 5år 31.10.2022	20170551	31.10.2022	137 000 000	13,01 %	1,923	31.10.2022

271 000 000 25,74 % 1,723

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Verdipapirmarkedet						
Kvam - Danske - Obligasjon - 10.04.18	NO0010674625	10.04.2018	150 000 000	14,25 %	2,870	10.04.2018
Kvam - DNB - Fastrente 5ÅR - 03.03.20	NO0010732027	03.03.2020	150 000 000	14,25 %	1,615	03.03.2020
			300 000 000	28,50 %	2,243	
		Total:	1 052 758 424	100,00 %	1,954	